

Vabatahtlikud seltsilised e. sõbrateenus

Teenuskontseptsiooni kirjeldus | 26. oktoober 2023

Senine ESF finantseeritud pilootprojekt on tõestanud, et seltsiliste teenus on nii vajalik kui ka hinnatud.

Samas pole see majanduslikult jätkusuutlik, kuni teenusel puudub **kindel ostja**. Tänapäevane Eesti ühiskond pole võimeline seda teenust ostma, kuna selle kasutegurit pole võimalik lühikeses ajaaknas individuaalse mõjuga siduda. See vajab pikaajalist ja suurel skaalal elluviimist.

Selleks, et see teenus oleks edaspidi
kättesaadav, peab selle tagamine olema osa
riiklikust ennetuskavast. Majanduslik võit
riigile / KOVile on märkimisväärne.

Kui suudaksime suurendada eakate aktiivsust ühe sotsiaalse tegevuse võrra, väheneks igapäevaelu toimingutega mitte-hakkamasaavate inimeste osakaal 38% -lt 21,7% -ni. See on 16,3% vähenemine.

St seitsmest eakast, kes suurendavad oma sotsiaalset aktiivsust, jääks üks eakas ca viieastaseks perioodiks puudevabaks. Veelgi enam, me vähendaksime liikumispuudega eakate osakaalu 62% -lt 43% -ni. See on 19% vähenemine.

Teisisõnu, iga kuue eaka kohta, kes suurendavad oma sotsiaalset aktiivsust, ei omandaks üks inimene liikumispuuet.

Eakate (65+) koguarv ja osakaal rahvastikus on kiiresti kasvamas ning koos sellega ka ühiskonna kulud eakate sotsiaalhoolekandele.

Alates 2000. aastast on eakate osakaal suurenenud 15 protsendilt 18 protsendini ja eakate koguarv 15 protsenti. Elanike koguarv vähenes samal ajal 6 protsenti.

Enam kui pooltes omavalitsustes on eakate arv suurenenud kõrvuti elanike koguarvu vähenemisega. Arvatakse, et 2050. aastaks on eakate osa Eesti rahvastikus juba 25 protsenti (täna üleriigiline keskmine 20%, äärmustega maakonniti 7-30%).

Kokku on 65+ eakaid ca 271 000, neist vajab hooldust hinnanguliselt viiendik ehk 54 200. Põhiraskus eakate hoolekandes on omavalitsustel, kes on kulutanud sellele viimastel aastatel ligi 40 miljonit eurot aastas.

Lõviosa sellest on läinud eakate hooldamisele hoolekandenasutustes ning 2023. juulis jõustunud hooldereform suurendab seda kulu veelgi.

Kasvavaid kulutusi on võimalik
ennetuse abil vähendada.

Keskmine hooldekodu kohatasu €1300/kuus

Hooldekodu vajavate arv on 54 200 inimest

Kogukulu (omaosalus, riik, KOV) aastas €845 520 000

$$€1300 * 54\,200 * 12 = €845\,520\,000$$

kuutasu

eakate arv

kuud

vajalike hooldekodukohtade kogukulu

$$\begin{array}{ccccccc} \text{€1300} & * & 54\,200 & * & 12 & = & \text{€845\,520\,000} \\ \text{kuutasu} & & \text{eakate arv} & & \text{kuud} & & \text{vajalike hooldekodukohtade kogukulu} \end{array}$$

Kui iga seitsmes* eakas ei vajaks hooldekodu kohta, säästaksime aastas €120 788 571.

MTÜ tänane võimekus on leida vabatahtlikke seltsilisi kuni 600-le eakale aastas. Seltsi tegevuseelarve on €164 850 aastas ja kulu ühe eaka kohta aastas ca €300.

KOV omaosalus hooldekodu kohatasul on täna vähemalt €4 800 aastas. Kokkuhoid ühe hooldekodu koha arvelt oleks ca €4 500.

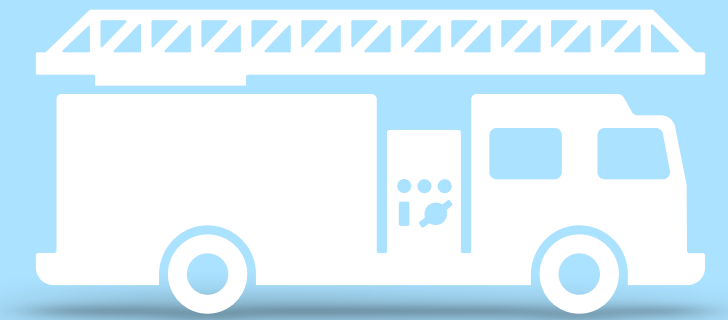
Pikas perspektiivis vajab vabatahtlikku seltsilist
7700 eakat aastas, mis suurendaks MTÜ
eelarvet ca €1m tasemele aastas.

See võimaldaks KOVidel kokku hoida kuni
€34 650 000 aastas.

Ennetustöötaja

Ennetus on alati soodsam kui tagantjärgi ravi. Samuti on teada, et varajane märkamine mistahes sotsiaalse probleemi puhul on oluliselt odavam kui sellega tegelemine pärast olukorra kriitiliseks muutumist.

See eeldab valdkondade ülest koostööd, mida juhib KOVi ennetustöötaja.

KOV ennetustöötaja

Uus teenusmudel eeldab, et KOVid loovad sarnaselt Elva, Otepää, Raasiku ja Rakvere valdadele **ennetustöötaja** töökoha/ameti.

Ennetamine on tõestatult soodsaim lahendus enamikele probleemidele. KOVi ülene sotsiaalne ennetustegevus aitaks säästa ressursse, mida täna tagantjäregi probleemide lahendamisse investeeritakse.

See ei puuduta ainult eakaid, vaid kõiki vanusegruppe.

Eeldades, et **ennetustöötaja** saab Eesti keskmist palka (€2000 bruto), siis kulu KOVile on ca €32 tuhat aastas.

Kui üks KOV suudab **vältida seitsme eaka** hooldekodusse sattumist, siis tasub see ennast ära. Rääkimata muust kokkuhoiust, mida ennetus suudab omavalitsusele pakkuda.

MTÜ Vabatahtlikud Seltsilised ühe aasta eelarve on €164 850. See sisaldab koostööd KOViga, vabahtlike võrgustiku loomist ja seltsiliste koolitamist kuni 600le eakale toe pakkumiseks.

Kuidas jagada seda kulu 79 KOVi vahel?

Aastatasu vastavalt KOVi eakate arvule:

- VÄIKE KOV alla 1,000 eaka (12tk) = 1,000€ (3-4in)
- KESKMINE KOV kuni 10,000 eakat (63tk) = 3,000€ (8-9in)
- SUUR KOV üle 10,000 eaka (4tk) = 5,000€ (15-17in)

Minimaalne kokkuvõtte väiksele KOVile on €2,571, keskmisele KOVile €5,785 ning suurele KOVile €10,928 aastas.

Kui kõik 79 KOVi MTÜ toetamisega liituvad, koguneb €221K. Kuna 100%line osalemine on vähetõenäoline, on sisse arvestatud ca 25% puhver, et saavutada vajalik eelarve.

MTÜ Seltsilised osutavad teenust KOVidele, viies kokku vabatahtlikud seltsilised eakatega, kes soovivad seltsi.

Teenus KOVile on: koordineerimine, kommunikatsioon, seltsiliste värbamine, koolitamine ja motiveerimine.

Suhtlus eaka ja seltsilise vahel on teenuse tulemus, mitte teenus.

Teenuse osapooled

Täname!

J.Margus Klaar

jmk@thebrandmanual.com

+372 507 8934

